

Spojená škola, Ul. J. Kollára 3, Nové Mesto nad Váhom

Plán práce

koordinátora finančnej gramotnosti

Školský rok: 2023/2024

Vypracovala: Mgr. Eva Kriaková

Úvod

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti. Táto schopnosť je kontinuum tých schopností, ktoré sú podmienené vekom, rodinou, kultúrou či miestom bydliska, je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a meniace sa ekonomické prostredie. **Národný štandard finančnej gramotnosti** určuje, akými poznatkami, zručnosťami a skúsenosťami musia pedagogickí zamestnanci a žiaci disponovať, aby mohli nepretržite rozširovať svoje vedomosti o osobných financiách podľa toho, ako sa budú meniť ich zodpovednosti a príležitosti.

Pri uplatňovaní jednotlivých tém a kompetencií finančnej gramotnosti je zachovávaný vzťah k základnému rámcu finančnej gramotnosti ako celospoločenskej osvety a tieto sú riešené vo vzťahu k fungovaniu jednotlivca a rodín v ekonomickej oblasti, k pochopeniu otázky bohatstva a chudoby, k hodnotovej orientácii k peniazom, k modelom zabezpečenia jednotlivca a rodín peniazmi s uvedením príkladov extrémov, k osobným a rodinným modelom zabezpečenia životných potrieb; tiež je analyzované ekonomické fungovanie rodín, modely fungovania ekonomicky úspešných jednotlivcov a kopírovanie ich životnej cesty, zdôrazňuje sa potreba nárastu počtu ekonomicky úspešných jednotlivcov ako dôležitého prvku hospodárskej rastu krajiny a napomáha sa prepojeniu vzdelávania talentov s víziou ekonomickej úspešnosti jednotlivcov.

1. Hlavné úlohy a ciele

Plán práce koordinátora finančnej gramotnosti bol skoncipovaný na základe Pedagogicko-organizačných pokynov na školský rok 2023/2024, úloh publikovaných v Národnom štandarde finančnej gramotnosti, Štátneho vzdelávacieho programu, Školského vzdelávacieho programu a plánu práce školy.

Hlavnou úlohou koordinátora je v rámci školy zabezpečiť rozvoj kompetencií, na základe ktorých bude žiak vedieť:

- vyhodnotiť trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia;
- pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou;
- osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne;
- prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia;
- nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov;
- posúdiť význam boja proti korupcii, ochrany proti praniu špinavých peňazí a ochrany;
- finančných záujmov EÚ;
- prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov;
- určiť rôzne spôsoby komunikácie o finančných záležitostiach;
- stručne zhrnúť hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov;
- poznať a harmonizovať osobné, rodinné, spoločenské potreby;
- zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb a základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti;
- identifikovať zdroje osobných príjmov;
- vypracovať osobný finančný plán; - popísať spôsob používania rôznych metód platenia; - uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe;

- vysvetliť daňový a odvodový systém;
- zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu;
- identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov;
- zhodnotiť spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zdĺžením alebo ako ich zvládnuť;
- mať základné informácie o jednotlivých druhoch spotrebiteľských úverov;
- diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite;
- vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov;
- zhodnotiť investičné alternatívy;
- vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi;
- vysvetliť pojem riziko a pojem poistenie;
- charakterizovať verejné poistenie a vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením;
- charakterizovať komerčné poistenie.

2. Obsah práce koordinátora finančnej gramotnosti

Koordinátor finančnej gramotnosti monitoruje, koordinuje a metodicky usmerňuje výchovu k finančnej gramotnosti, spolupracuje s vedením školy, triednymi učiteľmi a ostatnými pedagogickými zamestnancami.

3. Tematické okruhy finančnej gramotnosti

Finančná zodpovednosť spotrebiteľa

- Zodpovednosť za finančné rozhodnutia
- Finančné rozhodnutia a ich možné dôsledky
- Zdroje finančných informácií
- Výhody dobrej finančnej informovanosti jednotlivca
- Kontrola osobných údajov a informácií
- Druhy osobných údajov a informácií, ktoré by nemali byť odhalené tretím osobám
- Dôsledky odhalenia osobných informácií a údajov
- Prijímanie finančných rozhodnutí zvažovaním alternatív a dôsledkov
- Priorita osobných želaní/potrieb
- Merateľné krátkodobé finančné ciele
- Rozhodovanie pri krátkodobých finančných cieľoch
- Komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach
- Míňanie peňazí u detí predchádzajúcich generácií
- Hodnoty a postoje predchádzajúcich generácií
- Hlavné nástroje na ochranu spotrebiteľov
- Podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch

Plánovanie, príjem a práca

- Osobné, rodinné a spoločenské potreby
- Problematika zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny, príklady základných životných potrieb
- Povolanie a zamestnanie
- Osobné príjmy človeka
- Vzťah človeka a rodiny k peniazom
- Úspešnosť a neúspešnosť človeka v živote

- Výdavky na domácnosť
- Zdroje príjmov v domácnosti
- Majetok
- Porovnávanie cien rovnakého výrobku v rôznych obchodoch
- Spôsoby zabezpečenia životných potrieb celej rodiny rodičmi
- Práce v domácnosti

Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľa

- Bohatstvo a chudoba
- Ekonomická sféra človeka a rodiny
- Hospodárne zaobchádzanie s osobnými vecami, hospodárne správanie sa v domácnosti
- Hospodárne zaobchádzanie s pomôckami a predmetmi v škole a mimo nej
- Zodpovedné rozhodovanie pri nákupe primerané osobnému veku
- Charitatívne organizácie v blízkom okolí
- Dedenie – predmety dedenia členov domácnosti

Úver a dlh

- Nakupovanie a požičiavanie predmetov/peňazí
- Dôsledky nakupovania a požičiavania predmetov/peňazí
- Vlastnosti človeka, ktorý si požičiava osobnú vec iného jedinca
- Opätovné získanie si dôvery požičiavajúceho, ak človek stratil alebo poškodil požičanú vec
- Požičiavanie si cenných predmetov a peňazí – situácie, ktoré môžu nastať

Sporenie a investovanie

- Prispievanie sporenia k finančnej prosperite
- Spôsoby sporenia
- Investícia
- Výhody ukladania peňazí vo finančnej inštitúcii
- Míňanie sumy peňazí, našetrených v peňažnej inštitúcii
- Daň
- Priebeh kúpy domu a auta, výdavky s kúpou spojené
- Nutnosť vytvárania prostredia dôvery a bezpečia pri používaní peňazí v rámci denného nakupovania a v rámci ich šetrenia
- Predchádzanie stratám a znehodnoteniu vecí a peňazí Riadenie rizika a poistenie
- Existencia vonkajších vplyvov na hospodárenie človeka

Riadenie rizika a poistenie

- Existencia vonkajších vplyvov na hospodárenie človeka
- Význam starých rodičov v rodine, význam ich dôstojného postavenia, vyjadreného zdravím a sociálnou istotou
- Potreba poistenia, jeho fungovanie

4. Formy uplatňovania finančnej gramotnosti v praxi

- Integrovaná súčasť vzdelávacieho obsahu vhodných vyučovacích predmetov a výchovného obsahu triednických hodín
- Kooperatívne vyučovanie
- Brainwriting
- Rolestorming

- Svetový deň mlieka v školách
- Svetový deň zdravia
- Svetový deň sporenia
- Zber starého papiera
- Brainstorming, diskusie, besedy
- Zážitkové učenie – situačné hry
- Rolové hry
- Práca s internetom
- Tvorba a prezentácia projektov
- Nástenky a výstavky
- Odborné prednášky
- Exkurzie a výlety

5. Očakávané výsledky

Od naplnenia plánu rozvoja finančnej gramotnosti očakávame, že žiaci budú vedieť posúdiť význam trvalých životných hodnôt, zväziť vplyv peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životné priority a východiská na zabezpečenie životných potrieb. Žiaci budú vedieť správne vyhodnocovať prijímané informácie a využívať správne rozhodovacie procesy pri osobných financiách, budú rozumieť a orientovať sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny, vedieť vyhodnotiť vzťah práce a osobného príjmu, v rámci možností dokážu organizovať osobné financie a používať rozpočet na riadenie hotovosti, orientovať sa v problematike udržania výhodnosti, požíčavania za priaznivých podmienok a zvládania dlhu, vedieť aplikovať rôzne finančné stratégie (veku primerané), ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi, používať primerané stratégie riadenia rizík.

Plán práce koordinátora je otvorený dokument, počas roka sa môže meniť a dopĺňať o ponúkané, aktuálne resp. žiadané aktivity.

Aktivity v realizácii FIG

September

Príprava Plánu koordinátora finančnej gramotnosti. Oboznámenie učiteľov s Plánom koordinátora finančnej gramotnosti. Implementácia úloh publikovaných v Národnom štandarde finančnej gramotnosti do jednotlivých vyučovacích predmetov.

Z: koordinátor FIG

Vytvorenie nástenky zameranej na problematiku finančnej gramotnosti.

Z: koordinátor FIG

Október

Svetový deň sporenia - hovoriť o dôležitosti rozumného a bezpečného narábania s peniazmi, o vytváraní optimálnej rovnováhy medzi spotrebou a úsporami (rozprávka O troch grošoch).

Z: koordinátor FIG,
ostatní pedagógovia

November

Šetrenie, spotreba - elektrické spotrebiče a ich spotreba, šetrné používanie spotrebičov, alternatívne zdroje energie, tipy na šetrenie v domácnosti

Z: koordinátor FIG,
ostatní pedagógovia

December

Posolstvo Vianoc: Trieda obdarúva triedu - žiaci jednotlivých tried si navzájom vymenia malé prezenty, ktoré si vyrobia, upečú, ušijú, vymodelujú.....

Z: koordinátor FIG,
ostatní pedagógovia

Január

Deň zavedenia eura – deň, v ktorý SR ako členská krajina eurozóny prijala menu euro.

Z: koordinátor FIG,
ostatní pedagógovia

Február

Najkrajšia peňaženka - výtvarná súťaž o najkrajšiu a najoriginálnejšiu peňaženku, ľubovoľný spôsob prevedenia (kreslená, šitá, lepená..)

Z: koordinátor FIG,
ostatní pedagógovia

Marec

Banky a sporiteľne - produkty a služby bánk, sporenie, druhy sporenia.

Z: koordinátor FIG

Apríl

Úrazové poistenie - charakterizovať oblasti so zvýšeným rizikom úrazu a poškodenia zdravia. Uviesť možnosť zdravotného a úrazového poistenia.

Z: koordinátor FIG,
ostatní pedagógovia

Máj

Kráľovstvo peňazí - zariadenie detskej izby, vyúčtovanie jednotlivých položiek.

Z: koordinátor FIG,
ostatní pedagógovia

Jún

Ahoj leto, ahoj prázdniny - vybrať si letnú dovolenku, nájsť výhodnú ponuku, zamerať sa na porovnanie cien first minute, last minut., All inclusive, výhodné cestovanie (letecky, autom, autobusom, vlakom). Výber cenovo najvýhodnejšej ponuky.

Z: koordinátor FIG,
ostatní pedagógovia

Vyhodnotenie celoročnej činnosti v oblasti finančnej gramotnosti

Z: koordinátor FIG